

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltnak.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Választás után.

Kézdi-Vásárhely, 1888. nov. 27.

Tegnap ismét fényes diadalt aratott a kézdi választó-kerületben a szabadelvű-párt. Az elért eredmény méltán sorakozik azon sikerek mellé, melyeket a szabadelvű-párt az utóbbi években megyénkben kivívott. Az ellenzék, látva a közszellemet, jelöltet nem is állított, s így a kormánypárti jelölt: gr. Nemes János, egyhangulag lett megválasztva.

Megfigyelve a lefolyt választás eseményeit, bármily meglepődésünkre szolgál is azon körülmény, hogy a kézdi választó-kerület híven megmaradt eddigi politikai meggyőződése mellett s az elhunyt báró Kemény örökébe pártunk egy rendületlen híve lépett, — a mi örömmünk mindennekfelett az a ritka jelenség idézi fel, hogy választóink nem hallgatva az ámitók szavára, egyedül meggyőződésüket követték s úgy gyakorolták alkotmányos jogukat, a mint egy tiszta gondolkozású, felvilágosodott néphez illik. A milyen szépen és méltóságosan folyt le a mult választás az egész megyében, olyan volt ez a mostani is, jelezve, hogy népünk teljesen megbizik jóakaró vezetőiben s mit sem ad az ámitó szóra.

Mi kötelességünknek ismertük felkutatni ezen öröndetes jelenség okát, s abban találuk fel, hogy az a tisztelekre méltó komolyság és példás rend, melyet utóbbi időkben választásaink felmutatnak, egészen a közgazgatási tisztviselői kar, de különösen Háromszék megye főispánja tapintatos eljárásának köszönhető.

Me gyénk érdemeiben gazdag főispánjának annyi igénye van népe tiszteletere és szere-

tetere, hogy bárki örömmel csatlakozik hozzá, mert meg van arról győződve, hogy főispánunk nemes, humánus szíve csak jót akarhat, s az a szeretet- és bizalomteljes viszony, mely főispán, tisztviselői kar és nép között fennáll, szüli azon eredményt, hogy megyénk mindig szívesen és készségesen követi azt a politikát, melyet a főispán képvisel. Ez érvényesül megyénknek egy politikai, mint társadalmi életében, s már eddig is sok szép eredményt idézett elő. A kiben talán kevésbé erős a politikai meggyőződés, tiszteletből követi őt, s lesz jövőre is úgy, a mint eddig volt: hogy Háromszék megye közönsége lelkesült odaadással fogja támogatni főispánját, ki fényes egyéni és kormányzási tulajdonaival, szelid erélyével, igazságosságával feltétlenül uralkodik szíveink felett. Nem célunk ez uttal hatálykai Potsa József főispán ur fényes érdemeit méltatni, s csupán a közéletünkben mutatkozó öröndetes egyetértés, törvénytisztelet, minden irányban látható haladás okát igyekeztünk kimutatni a tegnapi választás alkalmából, s ha azt a példás egyetértést és rendet a főispán ur és tisztviselőkarának tudjuk be, csak az igazságnak adtunk kifejezést.

A hétfőn lefolyt választásról a következőket írhatjuk:

A választási mozgalmak a kézdi választó-kerületben csak az utóbbi napokban indultak meg és ellenjelölt hiányában egész csendben folytak le. A választók egy szívvel és lélekkel sorakoztak a jelölt mellé, s az ellenzéki erőlködések talajra sehol sem találhattak. A fama időnként ajkára vett egy-egy obskurus nevet, de rövid idő alatt el is

ejtette. Van a mi megyénknek egy néhány notórius alakja, melyeket ott látunk minden választásnál hivatlanul lábatlankodni, keresve az alkalmat, ha lehetne a zavarosban halászni s valami kicskét megejtteni. Ezek most is megkísérelték a szabadelvű-pártot rémitgetni, hanem ezuttal senki sem ijedett meg tőlük. Elszomorodva vonultak tehát vissza. A jövő választáson bizonyosan látni fogjuk őket.

Igen jó hatással volt a kerület választóira, hogy gr. Nemes János jelölt az idő rövidsége dacára is a nagyobb községeket meglátogatta, s a hol csak megjelent, rokonszenves egyénisége minden szívet megnyert. E tekintetben Osdola község tüntette ki magát első sorban, lovas banderiummal fogadván az érkező jelöltet.

A talaj tehát eléggé meg volt készítve arra az esetre, hogy ha az ellenzék az utolsó napokban is akcióba lép, a győzelem biztos legyen.

A választás a kerület központján Kézdi-Vásárhelyt folyt le folyó hó 26-án, s az eredmény az lett, a miről kétségünk sem lehetett. A választás Damokos Albert elnökle alatt reggel 8 órakor vette kezdetét. Fél 9 órakor elnök kijelentette, hogy csak gr. Nemes János jelöltetted egyedül s ennél fogva őt a kézdi választókerület megválasztott országgyűlési képviselőjének jelenti ki, mi úgy benn a teremben, mint künn az időközben a vidékről besereglett választók között általános lelkesültséggel fogadtatott. Az örömszaj lecsillapultával Damokos Albert elnök egy bizottságot küld ki a nemes gróf meghívására, ki is nemokára a választók lelkesült éljenzése között jelent meg. Elnök egy rövid, de magvas beszéd kíséretében nyújtotta át a nemes grófnak a mandatumot, a kézdi választó-kerület osztatlan bizalmának e

A „Szekelyföld“ tárczája.

A női könnyekről.

(A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület nov. 24-ki fillérestélyén felolvasta Dobay János.)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Bizony Isten azt hittem, hogy sohasem kerülök többé e felolvasó-asztal mellé. Olyan erős volt bennem az elhatározás, hogy no... És mégis itt vagyok.

Ennek a dolognak pedig a magyarázata az, hogy a mult fillérestélyén beszorítottak egy szögletbe a fillérrendező hölgyek s addig kapacitáltak, míg levettek a lábamról. Hiában hivatkoztam tenger dolgaimra s hogy nincsen semmi feldolgozandó eszmém:

— Csak egy ekkoracsát, mint az ujjam hegye — mondá egyik s rózsás körmőcskéjének hegyét mutatá.

Mintha bizony a felolvasás is olyan volna, mint a tézsa, hogy t. i. minél kisebb, annál könnyebb meggyurni. Világért sem, tisztelt hölgyeim, mert kicsiben kerek egészet adni sokkal nehezebb, mint több szóval leírni, a mit akarunk.

Denique nekem engednem kellett, valamiképen az életben mindig engedtem a szépen kérő női szónak.

Már most azon kellett gondolkoznom, hogy hát miről írjak.

Ezer meg ezer közhasznú, komoly és tanulságos themát kaphattam volna, de a világért sem akar-

tam, hogy önök is úgy járjanak, mint a k—iak. Ott ugyanis az a szokás a fillérestélyéken, hogy urak és nők összejönek s más program hiányában addig kötnek, varrnak és beszélgetnek, míg az egész közönség szépen elalszik. 10 órakor aztán a bakter becsörgött ébredésre s ekkor az egész közönség talpra áll, felkészül és elmegy haza. Utközben azonban az a általános meggyőződés, hogy ma ahhoz képest jól mulattunk. Egy komoly felolvasás is előidézhetné ezt.

Én tehát most sem akarom önöket nagyképű okoskodásokkal untatni s altatni, hanem keresek egy olyan tárgyat, mely egyaránt vig és szomorú s egyaránt mulattató és tanulságos.

Kijelentem tehát, hogy a mai napon a női könnyekről fogok felolvasást tartani.

A könny — tetszik tudni — egy sajátságos sós folyadék, mely az emberi életben nagy szerepet játszik. Előidézi valami hatalmasabb indulat, mint pl. a bánat, fájdalom, harag stb.; de előidézheti egyéb is, mint pl. a tormás virsli, hagyma vagy más csipős anyag is; sőt, ha hitelt lehet adni némelyek állításának, vannak olyan jól dresszírozott női szemek is, melyek minden ok nélkül akkor ontják könnyeiket, mikor akarják. A természet csodálatos végzése, hogy a könnyekből sokkal többet adott a nőknek, mint a férfiaknak. A nők könnyzacskója olyan, mint a vén asszony olajas korsója; akármennyit vesznek ki belőle, mindig bővön marad benne; míg a férfiszemekből csak a legnagyobb indulatrohamok képesek egy-egy cseppet kicsavarni. A mely férfinak minden kicsiny-

segre ömlik a könnye, arról nem is érdemes beszélni. Akármilyen legyen is ennek oka, el kell fogadnunk azon állítást, hogy a természet a könnyeket fegyverül adta a nőknek. Valamint a szelid báránykának és galambnak ártatlan tekintetében van azon varázs, mely rokonszenvünket felébreszti s őt védelmezi, úgy a gyöngye nőknek a könny adja meg azt a hatalmas erőt, melylyel leigazza, hatalmába keríti a föld urát: a férfit. E szerint tehát a könnyek értékükre és neveikre nézve nagyon különfélék.

Vannak például női könnyek, miket a költői lelkesültség gyémántcseppeknek nevezett el. Egy honleány könnye, mit a romba dült haza romjai felett hullat; egy könnycsepp, mely mellett a hőselkü anya egyetlen gyermekét a csatába küldi: méltán megérdemli, hogy gyémántcseppeknek nevezzük, mert ezeket nagy és szent érzelmek csalták a szemekbe; de — bármily hő tisztelője vagyok is a szépnemnek — nem tudom osztani a költői lelkek ama lelkesültségét, mely a női könnyeket általában gyémántcseppeknek titulálja, mert mióta egy bolond francia a női könnyekről vigjátékokat írt, azoknak értéke nagyon mecsapant. Három felvonáson át van ebben a darabban az a sós nedű pelengérré állítva, s a végén is oda lyukad ki a dolog, hogy csak módjával kell hinni az asszonyi sírásnak.

Tovább menve a könnyek osztályozásában, meg kell említenem az ugynevezett krokodilkönnyeket. Önök bizonyosan tudják, tisztelt hallgatóim, hogy a krokodilt, ezt a kegyetlen, utá-

megtisztelő jelvényét, mire a nemes gróf következően felelt:

Tisztelt választók!

Teljes öntudatában voltam annak, hogy alig leszek képes azon veszteséget csak némileg is pótolni, melyet ezen választókerület képviselőjének halála által szenvedett.

Néhai báró Kemény [Gábor ő nagyméltósága hazánk legjelesebbjei közé tartozott.

Ha ily körülmények közt mégis elfogadtam a jelöltséget, azt tettem vezérelve azon elv által, melyhez mindig szorosban ragaszkodtam: hogy kerületeinket sikeresen csakis ezen megye fiai képviselhetik, mert csakis ezek ismerhetik viszonyainkat és szükségleteinket.

Uram! Ma már pártkülönbség nélkül el van ismerve, hogy Magyarország fejlődése és felvirágzása pénzügyeink rendezésétől van függővé téve. Ezen rendezést én az adott viszonyok közt csakis a szabadelvű-párt és annak kimagasló vezére által tartom megvalósíthatónak. Államháztartásunkban az eddig annyira nélkülözött rend kezd uralkodni. A tulkiadások lassanként megszűnnek és szemmel láthatólag kibontakozunk a pénzügyi zavarokból. A közelmúltban keresztülvitt konverzió-törvényből megítélhető; ha nem is képezi ez államháztartásunk teljes rendezését, legalább egy nagy lépés az egyensúly helyreállítására.

Külföldi politikánkra nézve teljesen egyetérték a kormány azon nézetével, hogy monarchiánk fejlődését és nagyhatalmi állásának biztosítását a közép-európai bekeligáchoz való szoros csatlakozásában gondolja feltalálhatónak.

Belügyeinkre áttérve, mindenekelőtt közigazgatásunknak és törvénykezésünknek a létező alapokon való rendezését és fejlesztését tartom elkerülhetlennak.

Megyéink speciális érdekeit tekintve, szigorú kötelességemnek tartom azokra a kormány figyelmét és a párt támogatását kieszaközölni.

Végül engedjék meg, hogy midőn kinyilatkoztatam, hogy a szabadelvű-párt körébe lépek, egyszerűsággal arról is biztosítsam, hogy függetlenségemet minden irányban fentartom, és hogy ha ezen párt politikája tovább fejlődésében meggyőződéssel többé nem egyeznék meg, én ezen mandatumot, melylyel ma megtisztelték, kezeik közé fogom letenni.

Fogadják hálás köszönetemet megtisztelő bizalmukért. Eljenek!

Ezzel a választás hivatalos része véget ért, de még sokáig hallható volt az a lelkes éljenzés, melylyel a távozó képviselőt fogadták mindenütt, a merre ment.

Ezután a gratulációk sora vevé kezdetét, melyben a városi tanács volt első Szöcs József polgármester vezetése alatt. Polgármester meleg hangon tolmácsolta azon őszinte örömet, melyet a város a választó-kerülettel a szerencsés választás felett érez, s kérte a nemes gróf pártfogását Kézdi-Vásárhely részére is; mire a nemes gróf köszönetet mondva, ígéretet tett, hogy első sorban a há-

romszéki vasút kiépítésének szorgalmazása által fogja háláját egy kerület, mint Kézdi-Vásárhely város iránt leróni.

A gratulációk befejezése után délután 1 órakor fényes bankett volt a „Nro 1.“ című szállóban, melyen az ujonnan megválasztott képviselő és a választási bizottságon kívül részt vett Pötsa József főispán s a választó-kerület csaknem összes intelligenciája. Az első fogás után Damokos Albert választási elnök emelt poharat, lelkes szavakkal éltetvén az új képviselőt; majd meg Pötsa József főispán mondott tartalmas toasztot, s örömmel emelvén ki, hogy a mai választásnál a szabad meggyőződés aratott diadalt, a kézdi kerületet és annak választóit élteti. Bodor Géza alcsernátoni ev. ref. lelkész a főispánra, br. Apór János Damokos Albert vál. elnökre, Bodor Géza a jelenlevő katonatisztekre és báró Apór Jánosra, Kis Albert feltorjai ev. ref. lelkész Kézdi-Vásárhely városára és annak képviselőtestületére, Szöcs József Kézdi-Vásárhely polgármestere gr. Nemes Jánosra, Bodor Géza Gábor Péter fősolgabíróra, Bartók Károly és Demény Ferencz solgabírákra, gr. Nemes János a választó-kerületre mondottak köszöntöket. Az ép oly kedélyes, mint ételeiben is kitünő bankett délután 3 órakor ért véget. A választásra begyűlt nép lassanként hazaszállingózott, s este felé már csak az a néhány zászló hirdeté a lefolyt választást.

Meg kell még jegyeznünk, hogy a rend fentartása végett 60 huszár és 20 csendőr lett ezen napra kirendelve, de arra — hála az égnek — szükség nem volt. A piacon felállított huszarak ez uttal csak arra valók voltak, hogy a választás tarka képének keretül szolgáljanak.

Országgyűlés.

A képviselőház a folyó hó 23-iki ülésben is a regále-törvényjavaslat általános tárgyalását folytatta, melynek során Demkő Pál, Neppel Ferencz, Széll Ákos, Molnár Antal, Szilágyi Dezső és Papp Samu a javaslat mellett, Csátar, Steinacker és Hevessy Benedek a javaslat ellen nyilatkoztak. Az ülés legfontosabb mozzanatát Szilágyi Dezső nagyszabású beszéde képezi, melyben a kérdést a ház osztatlan figyelmétől kisérve, három főciterium szerint behatóan s nagy elmélettel tárgyalta.

Nagy felháborodást szült Steinacker százsz képviselő felszólalása a magyar nemzet ellen intézett durva támadásával. Busbach Péter a ház egyik korábbi ülésén kiemelte, hogy a főváros mennyire magyarosodik. Erre reflectált Steinacker oly hangon, hogy az egész ház zugását s közbeszólását több ízben felidézte.

Busbach — úgy mond Steinacker — beismerte azt, a mi miatt a szülő elvtársai panaszkodnak.

Elismerte, hogy nagy erélylyel és sikerrel tüzetik a magyarosítás hazafias mestersege. (Helyes! Ugy van! Nagy zaj és mozgás.)

A szülő véleménye szerint Busbach felszólalásából kiütközött, hogy a jogegyenlőségben nem részesül a nemzetnek minden nyelvű fia.

Adassék meg a lehetőség, hogy a nemzetiségek szabadon fejleszthessék anyanyelvüket. (Hiszen szabad! Eláll!) Kitűnik Busbach beszédéből, hogy mennyire dominál a faji politika azoknál, a kik annyira szeretik emlegetni a magyar államességét.

Busbach szerint a magyar faj hivatása, hogy vezérszerepet játszik az országban, s szüksége van e fajnak arra, hogy egy hatalmas központi kormány élén álljon.

Elnök: T. ház! A házszabályok 169. §-a határozottan rendeli nekem azt, hogy ha a házbán valamely nemzetiség ellen igaztás történnék valamely képviselő ur részéről, az ellen szavamat fel emeljem. Ennek következtében, a nélkül, hogy a dolog érdemébe bocsátkoznám, figyelemzettem kell a képviselő urat arra, hogy mérlegelje szavait, különösen azon tekintetből, hogy azok, a kik Magyarország viszonyait kellőképen nem ismerik, félre ne vezettessenek azon viszonyra nézve, mely a magyar nemzetnek magyar ajku s a magyar nemzetnek más ajku fiai között van. Gondolja meg a t. képviselő ur, hogy van-e a föld kerekéségén oly nemzet, melynek kebelében más nemzetiség nagyobb szabadságot élvezne, mint Magyarországon, s mint a minőt a magyar hazában annak minden nyelvű fiai élveznek?

Es ha ez így van, a mit kétségbe vonni nem lehet, úgy méltó és igazságos-e az, hogy a nemzet képviselőtestületében ilyen szemrehányásokkal illetessenek a nemzetnek magyar ajku fiai?

Az elnök rendreutatisító szavait gyakori tetsésszaj szakította félbe. Mire az éljenzés lecsillapult, Steinacker folytattatni akarta beszédét. Ekkor Szadovszky József szolt közbe, miből élénk szóváltás keletkezett ez utóbbi és Steinacker között. Még egy elnöki rendreutatisítást provokált Steinacker s aztán befejezte magyarfaló kifakadásait, melyekben ugyancsak gyönyörködhetnek disznói megbizói.

Ezután Tisza Kálmán miniszterelnök emelt szót általános helyeslés között. A mi a dolog érdemét illeti, — mondá a kormányelnök — arra kár szót vesztegetni. A képviselő ur nem először tette; fogja tenni máskor is; olvasni fogjuk a szép cikliket Magyarországon ellen a német lapokban; nem fogjuk kérdezeni, ki írta, de becsülni fogjuk a szerint, a mint érdemli.

De egyet meg kell hogy mondjak, és ez az, hogy Busbach t. képviselő ur nem beszélt kényszerítésről, magyarosítás szempontjából, hanem felhozta azt a főváros szoczialis működésének érdemét.

Már pedig az, hogy azon országban, a hol minden nemzetiségnek joga van fejlődéséről gondoskodni, épen a magyarnak ne legyen szabad szoczialis téren saját nemzetiségi igényeit is fejleszteni és ne lehessen érdemül vonni, ha ez valahol szoczialis téren megtörténik, ez már, engedelmet

latos állatot, azon veszélyes tulajdonsággal ruházta fel a természet, hogy épen akkor sir, mikor neki tetszik. Elbuvik a sásban s úgy sir, mint a gyermek, s ha valakit a részvét oda csai, azt felfalja. Ilyen könnyeket is látunk eleget az embereknek. Oh, hány ember lett szomorú áldozata a krokodilkönnyeknek! Ismertem én nem egy hölgyet az életben, kik oly szépen, oly meghatóan tudtak sirni s oly bőven ontották könnyeiket, hogy nem volt férfisírv, mely ellent tudott volna annak állani, pedig, mint később meggyőződtem, e könyáradat mind csak mesterséges uton lett előállítva. Krokodilkönnyeket ont az unokaöcs a gazdag nagybácsi koporsója felett, kitől nagy örökség szállt rá, s ugyancsak ont a házastárs anyós, midőn kedves leányával egy kompániában vejének istentelenségét siratja stb.; szóval a krokodilkönnyek özönével találkozunk az életben, de azért kevés embernek van elég jártassága azok felismerésére, s azért a legnagyobb rész hiszen és megcsalatik.

A „gyémántesepek“ és „krokodilkönnyek“ között van vagy 100 osztály, melyeket azonban mind elősorolni képtelenség volna; de azt mint szabályt kimondhatjuk, hogy a könnyek annyifélék, ahányféle indulat előidézi. A gyermek, a szerelmes nő, az anya könnyei más-más kategóriába tartoznak; a harag, a fájdalom, kétségbeesés, félelem, öröm, düh könnyei mind-mind másfélék. Az egyik megrémit, a másik elragad, a harmadik részvétet, a negyedik meg idegenkedéssel tölt el.

Nekem, igen tisztelt hallgatóim, nem czélom

azon megindító hatásról beszélni, melyet például egy elvesztett gyermekét sirató édes anya, szerencsétlenné tett hitves, megcsalt kedves, koldusbotra jutott család, a világnak kidobott árva könnyei szívünkbe gyakorolnak, hanem csak azon alkalmi könnyekről akarok egynebány szóban megemlékezni, melyeket a női szemek a rendes életviszonyok között hullatnak s melyek — bármily kevés jelentőséget tulajdonítsunk is nekik — még is oly ellenállhatatlan hatással vannak a férfiakra.

Egy napon meglátunk egy csinos szöke vagy barna leányt, vagy özvegyet, s megszeretjük. Megkezdődnek a látogatások, természetesen mindig a mama vagy nagymama jelenlétében. A napok gyorsan mulnak s az az érzélem, mely kezdetben alig volt több nagyobb rokonszenvenél, boldogító szerelemmé fejlődik; mert a szerelem is olyan, mint a pálma: az akadályok növelik. Egyszer aztán eljön az a pillanat, melyről a költő azt írta volt: „Jön percz, hol érzed, most vagy soha“, t. i. midőn a mindig éber mamának dolga akad egyik ismerősénél s el kell mennie. A két szerelmes is érzi, hogy most vagy soha! ... A többit nem mondom el, hisz azt gyönyörűen megírta a költő, s ha nem írta volna is meg, mindnyájan kitalálnák. A szív nem bírja el a boldogság özönét, egy csepp kiszivárog és a szemben mint a boldogság könnye jelentkezik, és a nő e perczben isteni, elragadó, s ha eddig csak szeretted, ezután imádnod kell. A nő tehát, ha nagyon boldog, könnyet ont.

A szerelmes párból idővel férj és feleség lesz.

Nagy Isten, milyen boldogok! A férj egy perczig sem távozik imádott pioczikjétől. És ez így tart álló három hétig. Egyszer aztán a férj nem jó haza vacsorára. Az étel elhűl; az asszonyka elébb türelmetlenkedik, majd meg bőségesen ontja azt az isteni nedvet, azokat az ugnevezett gyémánt-cseppeket. Ezek, tisztelt hallgatóim, a türelmetlenség és méltatlanlankodás könnyei. A férj végre éjjel felé hazabotorkázik. Jó társaságban volt, egy kissé be van csipve. És keletkezik a házasság között a következő párbeszéd:

— Hol voltál ilyen sokáig?

— Derék társaságban.

— Elég szép, egész éjjel várakoztatni. Hát ezt ígérted nekem?

— Ugyan ne kinozz, kérlek. Az ember csak nem őrizheti mindig a felesége szoknyáját.

Egy mérges asszony és egy illuminált férj között könnyen kitör a háború, s ki is tört. A nő szemrehányásokat tesz és a férj nem hagyja magát, védi a férfiúi tekintélyt. Amde a harc közepette megjelenik a békéltető angyal egy könny-csepp képében s a szép asszony oly elragadóan tud sirni, hogy a férj uram feledve mindent, bűnbánólag borul az asszonyka lábaihoz. Tehát a harag által sajtolt könnyeknek is van hatása.

Az évek mulnak, a házasság sok mindent el felednek és sokhoz hozzászoknak, de a helyes időben és illő helyen alkalmazott könnyeknek mindig eldöntő szerepe van. Ha a nő bálba ohajtana menni s a férj nem akar; ha egy új ruhára van szüksége, mely a férj nézete szerint fölösleges:

kérek, ez nemcsak az igazsággal, ez a józan ész-szel is ellenkezik.

En, t. ház — és ezzel felszólalásom e részét be is végzem — csak sajnálhatom, hogy egy hazánkban élő, mindenestére sok jeles tulajdonnal bíró népfaj, minők az erdélyi szászok, ily szerencsétlen vezérferfiak ilyen felszólalásai által gyűlöltté teszi magát és úgy állítatik oda, mintha a magyar államnak ellensége volna; pedig meg vagyok róla győződve, hogy ha ezen vezérek nem vernék ok nélkül félre a harangot, azon a munkát szerető nép nem fogna soha egyebet tenni, mint hiven teljesíteni kötelességét azon haza iránt, melyben nemzetiségi szempontból sem volt még soha semmi néven nevezendő üldözésnek kitéve.

En is azt hiszem tehát, hogy majd elmúlnak ezek az idők, az álpróféták szavára nem hallgatnak örökké és akkor ezen, a képviselő ur által itt elmondottak fölött úgy a napirendre tér nemcsak a képviselőház, de egyáltalán az élet, hogy még a vezérek nevét is el fogják felejteni.

A miniszterelnök e csattanós válasza után az incidens véget ért s a ház ismét felvette a tárgyalás fonalát.

A folyó hó 24-ki ülésen folytatott a regálé-vita. Wekerle, Darányi és Tisz a felszólalásai után a nagy többség elfogadta a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

SZEMLE.

Az „államosiny” szót nagy merészséggel és ügyességgel vetette föl Franciaországban a boulangizmus. S most, hogy ez a szó ki van mondva, hogy jobbra-balra vitatják, tagadják és erősítik azt, a mit alatta gondolnak, nem várható, hogy egyhamar kikopik a divatból, s talán addig marad meg az emberek ajkán és a publicisták tolla hegyén, a míg valósággá, ténynyé nem válik. Egyelőre ugyan csupán olyan államosinyról van szó, a mely tulajdonképen nem is lenne államosiny, ha megvalósulna is. Mert Boulanger és hívei tartják ugyan magukat Franciaországra nézve multhatatlanul szükséges személyiségnek és tekintetik magukat az ország jövődöbeli fejének, de ha a kormány sorra letartóztatná őket, ez lehetne ugyan igazságtalanság, jogtalanság, zsarnokság, de nem lenne államosiny. Boulanger tehát legfőbb az ő jövődöbeli hatalmát előlegezi magának, midőn az ellene állítoltag tervezett represszáliákat — melyeket a kormány részéről határozottan tagadnak — államosinynek minősíti. De nem lehetetlen, hogy lesz ebből a megindult hajszából államosiny; csakhogy azt nem a törvények és alkotmányos kormány, hanem az alkotmányellenes boulangisták és a hozzá csatlakozott royalisták és bonapartisták fogják elkövetni — ha módjukban lesz — a brav'générál égisze alatt. A mai szörnyen izgatott, botrányokkal teli Franciaországban éppen nem lehetetlen, hogy egy közönséges koholmányból, melyet a józan férfiak semmiképen sem akarnak komolyan venni, valóban komoly dolog válik, és nem lehetetlen, hogy a Boulanger hívei által a kormány ellen emelt államosiny vádja voltaképen

sem egyéb, mint ügyesen leplezett kezdete egy igazi, Boulanger-féle államosinynek, a melynek elkövetésére kétségkívül napról-napra jobban érik a harmadik köztársaság talaja. E szándék mellett nem utolsó bizonyíték az a körülmény, hogy Boulanger maga terjeszti legjobban a nevetséges vádat.

Tan ü g y.

Pályázati hirdetés. A háromszéki megyei tanítótestület pályázatot hirdet.

a) Kivátnatik »Méhés az iskolakertben« czimvel egy írány c zikk, az »Iskolakert« tanügyi havi folyóirat számára. Jutalma Horváth József aradi tanító ur szíveségéből 1 drb cs. kir. arany.

b) Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelőnek „A honfoglalás” czimű milleniumi színjátékából a „Táltosok kara” következő k e z d ő éneke:

„A magyarok Istenének
Üdv!
Száll szívünkben hálának,
Üdv!
A nap utján kelve, járva,
Eljutottunk és hazánkba, —
Üdv! üdv! üdv!”

és következő z á r ó éneke:

„Messe látunk a jövőbe.
Üdv!
Van hazánk nagy jövője.
Üdv!
Evezred kél ezred múlva:
Nemzetünk él megifjulva.
Üdv! üdv! üdv!”

megzenésítendő, zenéje gyermekkarra 2 és 3 szálamra átirandó. Jutalma Hossz u Ferencz kálnoki tanító ur szíveségéből 1 drb cs. és kir. arany. A pályaművek idegen kézzel írva, jelígis levélkével ellátva, a jövő 1889-ik évi május hó 1-ső napjáig beküldendő Kézdi-Vásárhelyre Erdélyi Károly tanítótestületi elnökhöz. Később érkezettek nem vétetnek figyelembe. Csak a háromszéki megyei tanítótestület tagjai pályázhatnak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1888. november hó 20-án.

Erdélyi Károly,
tanítótestületi elnök.

Vajna Károly,
tanítótestületi titkár.

V i d é k.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székelyföld” czimű hirlap idei 94-ik számában Bitai Baikó Lajos ur arra hívott fel, hogy b. lapja utján tudassam, hogy az általa egy közégi kölcsönös háziállat-biztosítási egylet életbeléptetése iránt Baróth-község elöljáróságához beadott alapszabály-tervezettel mi történt? E felhívásnak készséggel eleget kívánok tenni, s felkérem alábbi nyilatkozatomnak becses lapjában helyet engedni.

Baikó Lajos ur 1887. őszén egy kölcsönös háziállat-biztosítási alapszabály-tervezetet azon kerés mellett adott be a közégi elöljárósághoz, misze-

akarok felhozni. Ezelőtt egy néhány évvel történt. Egy szenzációs eset járta be az egész országot. Az eset a következő: A főváros egy előkelő, tisztelt alakja párbajban megölt egy előkelő ifjút, ki nejével tiltott szerelmi viszonyt folytatott. A megcsalt férj mitsem akart többé hűten nejről tudni, ki pedig a főváros egyik legünnepeltebb szépsége volt. A hölgy csak akkor vette észre, hogy mit vesztett, mikor már elvesztette derék férjét. Bűnbánattal közeledett férje felé, de az nem fogadta el. Így ment ez hónapokon át, a nélkül, hogy a házasságok találtak volna. Egyszer aztán a véletlen összehozta őket; az utczán találkoztak. A nő nem kérte a bocsánatot, nem mentette magát, nem esküdött hűséget, hanem ránézett férjére és szemében egy könny csillogott, mely mindent elmondott, mi a kétségbeesett szívben lakozott. A férfi megértette e könnyet, oda ment s szóltanul kezét nyújtá. A büszke nő lehajolt a bocsánatosztó kézre, megcsókolá és ismét egy könnycsepp hullatott rá, és e két csepp könny két szív boldogságát adta vissza.

Még sok példát tudnék felhozni, melyek mind a női könnyek nagy hatalmát hirdetnék, de nem akarom önök figyelmét igénybe venni s csupán csak még azt kívánom a jelenlevő uraknak szívére kötni, hogy bármily elragadó legyen is a siró hölgy, ha meg akarják örizni függetlenségüket, sohase ontsanak női könnyeket, mert azoknak ellenállani nem lehet.

A ki nem hiszi, próbálja meg!

rint a napontai tapasztalat arról győzte meg, hogy ezen segély-egylet felállítása felette kívánatos, mert ha egy szegény ember marhája elkárosodik: vagy gyalogszeressé válik, vagy oly terhes adós-ságba veri magát, melyből ki nem bontakozik soha, s mindkét eset családja tönkremenetelét vonja maga után; a nehéz életviszonyokat nagyban enyhítené e kölcsönös segély-egylet is, de ha ezen üdvös intézmény bámi okból ez idő szerint életbe nem léptethetnék, azon esetre alapszabály-tervezete tétessék leváltatva, míg életbeléptetésének ideje eljön, az eszme s a kölcsönös biztosítási intézmény jótékony hatása gyökeret ver.

Ezen alapszabály-tervezetet az elöljáróság 1888. évi május 22-én tartott képviselői gyűlés elő azon javaslattal terjesztette: adassék ki egy 5 tagu bizottságnak tanulmányozás végett s ha ez alapszabály-tervezetet üdvösnek s a gazdaközönség által pártolhatónak találja, állapítsa meg végleg az alapszabályzatot s véleménye jelentése mellett a képviselőtestületnek adja vissza.

E bizottságba megválasztottak: esperes-plebános Vincze István, birtokos Benedek Sándor, Incze Ferencz, Incze Gábor és id. Agoston József urak.

Az elöljáróság fentti határozathoz hiven az alapszabály-tervezetet 1888. május 24-én esperes-plebános Vincze István urnak átküldte.

Ezekből látható, hogy a kölcsönös állatbiztosítási egylet életbeléptetésére nézve a kellő lépések megtették, s a kiküldött bizottság is a töle várható legjobbat fogja mielőbb megtenni.

Kiváló tisztelettel

Mórik Lajos.

Különfélék.

— Személyi hírek. Br. Szentkereszty Stephanie, human intézetek alapítója, városunk diszpolgárnője, egyleti ügyek elintézése végett hosszabb tartózkodásra Kézdi-Vásárhelyre érkezett. — Hatolykai Pótsa József főispán néhány napig Kézdi-Vásárhelyt időzöven, megnézte a különböző intézeteket, részt vett a háromszéki „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet mult vasárnapj választmányi gyűlésén s hétfőn székelyvárra visszatért.

— Fényes nászünnepele folyt le november 26-án Kézdi-Vásárhelyt. Csizsár Pál kézdivásárhelyi ifju kereskedő tartá esküvőjét kézdivásárhelyi Kovács Bálint kásonujfalvi postamester kedves leányával, Ilonával. Az esketés szertartását Székely János kézdivásárhelyi ev. ref. lelkes végezte Káson-Ujfaluban s innen aztán a nagyszámu násznép K.-Vásárhelyre jött s az ünnepély fényes nász lakomával ért véget. Aldást és boldogságot kívánunk az ifju párnak.

— Eljegyzés. Haralyi Fejér Domokos kurticsi pénzügyőri biztos eljegyezte Aradról Hets Ilona kisasszonyt, Hets János érdemrenddel kitüntetett földbirtokos, Arad város törvényhatósági tagja, a »Francia biztosító társaság« főfelügyelője és a honvéd-egylet elnöke egyetlen nevelt leányát. Sok szerencsét a kötető házassághoz!

— A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület folyó hó 24-én fillérestélyt rendezett, mely minden tekintetben szépségsikerült. Volt tetszetős program, volt közönség, mely azt meghallgassa, volt végül aranyos jó kedv. A műsor következő pontokból állott: 1. Pál Venczel ur zenekísérettel népdalokat énekelt, most is, mint mindig, sok, igazán megérdemelt tapsban részesülvén. 2. Dobay János, lapunk szerkesztője, a „Női könnyekről” tartott felolvasást, mely lapunk mai tárczájából olvasható. 3. Végül Dombi Domokosné Csoma Olga urnó hatá-sos zongorajátéka zárta be a műsort, melyet köz-kívánatra ismételnie kellett. A műsor után táncz-vigalom vott, mely kitűnő jó kedvvel éjfel utánig tartott. A mai est sikere első sorban az ügyes és szeretetre méltó rendező-bizottság érdeme, mely is a következőkből állt: ifj. Dávid Istvánné és Gidófalvi Ilka, háziasszonyok; Bernáld Anna és Csoma Olga, házi kisasszonyok; Bartha Mór és Gábor Mátyás, háziurak.

— Mulatság. A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület f. év december 1-én fillérestélyt rendez. Háziasszonyok: kézdivásárhelyi Szöcs Józsefné és altorjai Benkő Dénesné. Házi kisasszonyok: altorjai Szentpéteri Mariska és kézdivásárhelyi Nagy Ilona. Házi urak: Barcsa Miklós, Pál Venczel, ifj. Jancsó Mózes és Török Samu. Műsor: 1. Zongorán játszik Posztoteky Ida k. a. 2. Felolvas Fejér Ignác ur. 3. Zongorán játszik Posztoteky Ida k. a. — Műsor után táncz.

— Halálozás. Dimény Péter földbirtokos Dálnokban folyó hó 25-én 44 éves korában meghalt. Temetése 27-én ment végbe közrészvét mellett. Nyugodjék csendesen!

— Halálozás. Dálnoki ifj. Miklós Péterné szül. Kónya Zsuzsánna folyó hó 27-én reggeli 2 órakerete 46-ik évében hirtelen meghalt. Halála mély részvétet keltett tisztelői között. Egyike volt a legderekabb székely nőknek egy lelkeleg, mint testileg. Testi súlyára nézve, mint ritka jelenséget, feljegyezzük, hogy 350 kilót nyomott. Temetése folyó hó 29-én lesz. Béke poraira!

mindig a könny dönt. A férj a szerelem első éveit után lassanként meggyőződik arról, hogy azok a könnyek nem valódiak s hogy felesége könnytartója rugóra jár, melyet csak meg kell nyomni s azonnal bővön ontja áldását, s nem is tart rájuk semmit, de azért nem tud ellenállani, mert mindig azt képzei, hogy most az egyszer felesége csak ugyan komolyan sir.

Ilyen fontos és döntő szerepet játszik, tisztelt hallgatóim, a női könny még a házasságban is, hol pedig a feleknek bő alkalmuk van egymást kiismerni; hát még a házasságon kívül! Azt is tudják meg, tisztelt hallgatóim, hogy a női könnyek között nem azok a leghatásosabbak, melyek nyíltan hullanak, hanem azok, melyeket a nő rejteget, de csupán azért, hogy annál jobban hasson. Ezt a tapasztalat egy új fekete kabát árán szereztem. Azt is megmondom, hogy mi módon.

Egyszer valamikor volt nekem ugyanegy időben egy csinos fekete kabátom és egy még csinosabb kis hölgyem, ki nagyon közel állt szívemhez. Sok édes órát éltünk le és sok borost is. Egyszer aztán valami félreértés alapján a keserűség oly szokat mondatott velem, melyek őt mélyen sérthették. Ő szó nélkül borult vállamra, s mig én észrevettem, úgy telesirta kabátom háta közepét, hogy másnap és harmadnap s kabát szakadtáig egy nagy kerek pecsét hirdeté a lefolyt nagy tragédiát. S mondhattam, hogy e titokban hullatott könnyek engem jobban meghatottak, mintha kabátom más részére két akkora pecsétet sirt volna.

A női könny hatalmáról még csak egy példát

